

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Geries O. Awwad
THE ECHO: 101 INSPIRING TALES

Copyright © 2009 Elias Awwad Co., Ltd
Translation Copyright © 2020 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

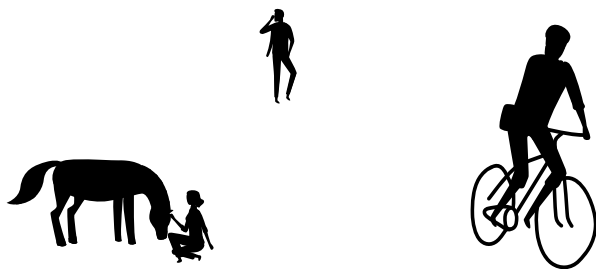
ISBN 978-86-10-03505-6

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

SVAKO IMA *svoju* PRICU

DŽERIJES O. AVAD

Prevela Zvezdana Šelmić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2020.

Mojim roditeljima, porodici i prijateljima, svima koji traže mudrost kao putokaz ka sreći, nudim ovu knjigu kao sveću da im osvetli put i kao pecaljku da ulove osmeh.

INŽ. DŽERIJES O. AVAD, NAZARET

PREDGOVOR ARAPSKOM IZDANJU

Obožavam prekrasni arapski jezik, ali, kada čitam nešto što nije prava književnost, više obraćam pažnju na srž.

Dok sam čitao knjigu *Svako ima svoju priču* (arapski *El Sada*), osetio sam nešto kao nikada do sada, osim kad sam čitao Platonovu *Republiku*. Osetio sam da ova knjiga predstavlja potragu za srećom. Većina knjiga i članaka koji se bave tim pitanjem zasnovani su na nekoj ideologiji, ali autor ove knjige ne oslanja se na ideologiju i ne pokušava da postavi bilo kakvu granicu ili da nametne neku čvrstu definiciju sreće.

U priči 62 kaže: „Šta čekamo da bismo bili srećni? Nema puta ka sreći. Sreća je putovanje, a ne stanica na koju stižemo.“

I zaista, mi ne osećamo tu sreću sve dok ne pročitamo celu knjigu. Priče se ne odnose na neku određenu zemlju ili određenu kulturu: neke priče dešavaju se u Engleskoj, neke u Kini, i tako dalje... mnoge priče pričaju životinje, a neke pričaju mudri ljudi.

Treba pomenuti da pisac prilično često koristi reč „mudrost“ i „mudri ljudi“. U prvoj priči, *Reči su kao perje na vetru*, reč „mudrost“ pomenuta je šest puta, a u priči broj 26 pravo je zadovoljstvo pročitati: „da se novcem može kupiti sve osim sreće“.

Očito je da ne možemo odvojiti „mudrost“ od „sreće“; možda kroz mudrost možemo dosegnuti sreću. Pisac nam ne daje definiciju

Džerijes O. Avad

sreće, ali nam pokazuje, nama čitaocima, kako možemo da budemo srećni. Pomaganje drugima, dobra dela, opraštanje i prihvatanje drugih ljudi takvih kakvi su samo su neki od načina koji osvetljavaju stazu ka sreći.

U priči broj 79, *Feras i konj*, piše: „Sreća dolazi od davanja i pomaganja drugima. Ako želite da vas drugi ljudi prihvate, morate prvo vi prihvatiti njih.“

U priči broj 97, *Žena i njena svekrva*, stoji: „Osoba koja voli druge biće voljena“; u priči broj 30, *Nemoj da menjaš svet*, predlaže nam se: „Ako želiš da učiniš ovaj svet srećnim mestom za život, najbolje je da promeniš sebe – svoje srce, a ne svet“, a u priči broj 84, *Zadah mržnje*, naglašeno je: „Opraštanje drugima je najbolji životni stav. Nauči da oprostiš i zaboraviš.“

Na samom kraju možemo zaključiti da autor po imenu Džerijes (što odgovara imenu Sv. Đorđa, sveca na konju koji je kopljem ubio aždaju) izbegava oštre predmete koji bi mogli nekome nauditi; on pokušava tiho i mirno, uz optimističan osmeh, da nas uputi ka pravoj sreći, a pritom se uzdržava od egoizma nudeći ruku da nam pomogne, i voleći druge.

*Sudija u penziji Halil Abud
Nazaret*

UVOD

Skoro svaki život je priča koja zaslužuje da bude ispričana. Svako od nas doživljava događaje iz priče na ovaj ili onaj način. Možda se priče i likovi međusobno razlikuju – jedna priča je o zanimljivoj i žustroj osobi koja vlada svojom sudbinom i upravlja događajima u svom životu. Drugi likovi imaju beznačajnu ulogu u sopstvenom životu. Razlike između likova čine društveno nasleđe, objektivne i subjektivne okolnosti sa kojima se suočava svako ljudsko biće, i ono što poseduju tokom života, u materijalnom ili moralnom smislu. Nema nikakve sumnje da svako od nas žudi da ostvari udoban i zanimljiv, srećan život.

Važno je pomenuti značaj priča kao predanja, priča punih moralnih pouka koje predstavljaju srž stečenog iskustva jednog naroda tokom istorije. U suštini, priča je jedno od najvažnijih kulturnih sredstava koje nam pruža, kada je uvrstimo u svoje razumevanje, ogroman broj veoma važnih moralnih saznanja. Priča sama po sebi doprinosi društvenim reformama i pomaže poboljšanju preovlađujućih vrednosti u zajednici.

Veoma davno počeo sam da sakupljam kratke priče koje donose motivaciju i nadahnuće. Neke sam preradio kako bi dobile lep književni oblik. Neke druge prevedene su sa raznih jezika. Svim pričama zajedničko je to što je autor nepoznat, kao i izvor, osim kod tri priče

Džerijes O. Avad

koje su napisane veoma davno. To je priča broj 7, *Tri krave* – autor je Ezop, koji je živio u VI veku pre naše ere; zatim priča broj 46, *Izdaja*, koju je napisao El Bajhaki; i konačno, priča broj 94, *Šan je našao sebi Tabaku*, koju je napisao El Šarki el Kutami, u VIII veku u Bagdadu.

Neke od ovih priča su izmišljene i po obliku i po sadržaju. Po tome liče na priče iz arapskog književnog klasika *Kalila i Dimna*. To je stara indijska zbirka priča koju je u VIII veku Abdulah Ibn el Mukafa preveo sa persijskog na arapski. On je bio dvorski pisar i radikalni reformista. Teško je zaključiti kada su se te priče zaista pojavile, ali mnoge se mogu naći u različitim kulturama i u narodnom predanju. Koreni tih priča pripadaju drevnim vremenima, Mesopotamiji, istočnoj Aziji i staroj Grčkoj. Najbolji primer za to je čuveni etiopski rob (Ezop), koji je živio u VI veku pre naše ere. Imao je nakazno lice, ali njegova mudrost je prevazilazila fizički izgled. Ezop je pisao o životinjama koje govore i ponašaju se kao ljudi, kako bi preneo mudrost u obliku koji nazivamo basnom. To su priče sa poukom. Na primer, basna o trci između kornjače i zeca koji je uobražen, i zato je kornjača uspela da ga pobedi; ili basna o lavu i mišu, koji je pregrizao konopce kada je car zveri bio zarobljen. Tako je pokazano da mali prijatelji mogu da se pokažu velikim. Postoji i basna o lavu koji je gledao tri krave kako stoje zajedno na pašnjaku, pa je shvatio da ih nikako ne može ubiti dok se drže zajedno. Zato im je usadio ljubomoru u um, a to se brzo izrodilo u svađu, pa su se razdvojile. Kad su ostale same, krave su mogle da pruže vrlo malo otpora i lav ih je sve ubio, jednu po jednu. Ezopove basne predstavljaju večnu klasiku, poznatu u gotovo svakoj kulturi na svetu, jer prigodno ilustruju moralne principe i životne pouke.

Druga grupa priča je arapskog porekla, na primer *Konj kalifa El Mamuna* ili *Između Hane i Mane* ili *Šan je našao sebi Tabaku*, itd. Te priče takođe su pune važnih moralnih pouka.

Svako ima svoju priču

Postoji i grupa priča koje su savremene po likovima i događajima. Većina ih je američke ili evropske orijentacije, što se može zaključiti iz događaja u samoj priči. Sve te priče potiču od nepoznatih autora i izvora.

Rajnhold Nibur je napisao: „Dragi Bože, daj mi snage da spokojno prihvatim ono što ne mogu da promenim; daj mi hrabrosti da promenim ono što može i treba da se promeni; i daj mi mudrosti da razlikujem jedno od drugog.“

Mi kao ljudska bića posedujemo sposobnost da razmišljamo i da promenimo ono što se može promeniti, kako bismo promenili svoj put, kako bi se naš život uklopio u zajednicu u kojoj živimo. Po izreci koja kaže „samo budale uče iz svog iskustva – mudri ljudi uče iz tuđeg iskustva“. Naravno, učenje iz tuđeg iskustva je mnogo bolje.

Dok sam pisao ovu knjigu, pokušavao sam da u priče uključim savete, lepo ponašanje, mudrost i moralne pouke skrivene između redova.

*Inž. Džerijes Avad
Nazaret*

1

REČI SU KAO PERJE NA VETRU

Jednog dana jedna dobra žena uvredila je najbolju prijateljicu neučtivim i grubim rečima. Smesta je zažalila zbog toga, ali bilo je prekasno. Nije mogla da povuče izgovorene reči, a prijateljica nije bila spremna da joj oprostí. Žena je pokušala da obnovi prijateljstvo, ali bezuspešno.

Želeći da popravi stvar, obratila se seoskom mudracu i upitala ga za savet. Starac ju je pažljivo saslušao, pokušavajući da odredi koliko je žena iskrena i koliko daleko je spremna da ide kako bi izgladila situaciju.

Potom joj je objasnio kako ponekad, da bi se sve vratilo na staro, moramo uložiti veliki napor. „Šta si spremna da učiniš kako bi popravila učinjenu štetu?“

„Sve“, odgovorila je žena iskreno.

Starac je uvideo da je mlada žena veoma potresena i odlučio je da će joj pomoći da razreši problem, ali i da promeni ponašanje.

„Postoje dve stvari koje moraš učiniti da bi se iskupila za učinjenu grešku. Prva je veoma teška. Večeras uzmi svoje najbolje perjane jastuke i na svakom iseci malu rupu. Pre nego što sunce izađe, stavi jedno pero na prag svake kuće u selu. Kad to obaviš, dođi kod mene. Kada izvršiš prvi zadatak, reći ću ti koji je drugi.“

Žena je pohitala kući da učini kako joj je rečeno, mada su joj ti jastuci bili veoma dragi, a i veoma skupi. Čitave hladne noći bila je

Džerijes O. Avad

na nogama. Išla je od praga do praga, pazeći da ne zaboravi nijednu kuću. Prsti su joj se ukočili; vetar je bio jak i oči su joj suzile. Hitala je mračnim ulicama, zadovoljna što može barem nešto da uradi kako bi popravila izgubljeno prijateljstvo. Konačno, kad je već počelo da sviće, stavila je poslednje pero na prag poslednje kuće.

Čim je sunce izašlo, vratila se do starčeve kuće. Bila je premorena, ali i puna olakšanja što su njeni napori urodili plodom. „Ispraznila sam jastuke. Stavila sam po pero na prag svake kuće.“

„A sad“, rekao je mudrac, „vрати se istim putem i vrati perje u jastuke. Onda će sve biti kao ranije.“

Mlada žena se zaprepastila. „Ali i vi znate da je to nemoguće! Vetar je odnosio perje čim bih ga spustila na prag! Niste rekli da ću morati da ga ponovo nađem! Ako je to moj drugi zadatak, znači da se stvari nikad neće vratiti na staro.“

„Tako je“, složio se starac. „Nemoj to zaboraviti. Svaka tvoja reč je kao pero na vetru. Kad se jednom izgovori, bez ikakvog truda, bez obzira na to koliko je iskrena ili tačna, više se nikad ne može vratiti u usta. Pažljivo biraj reči, a naročito pazi na ono što izgovaraš pred ljudima koji su ti dragi.“

2

PESAK I KAMEN

Ovo je priča o dvojici prijatelja koji su išli kroz pustinju.

U jednom trenutku su se posvađali i jedan je ošamario drugog. Udareni čovek bio je uvređen, ali nije rekao ništa, nego se sagnuo i napisao u pesku:

„DANAS ME JE NAJBOLJI PRIJATELJ OŠAMARIO.“

Nastavili su dalje dok nisu našli oazu, a tu su odlučili da se okupaju u jezercetu. Čovek koji je dobio šamar naišao je na živo blato i počeo da se davi, ali prijatelj ga je spasao. Kad se našao na suvom i malo se pribrao, spaseni čovek napisao je na kamenu: „DANAS MI JE NAJBOLJI PRIJATELJ SPASAO ŽIVOT.“

Prijatelj, koji ga je prvo ošamario a potom mu spasao život, morao je da pita: „Kad sam te udario, napisao si to u pesku; sad pišeš na kamenu. Zašto?“

Čovek mu je odgovorio: „Kad nas neko povredi, to treba da zapišemo u pesku gde će vetar oprostaja moći sve da izbriše. Ali, kada neko učini za nas nešto dobro, moramo to urezati u kamen da ga ništa ne izbriše.“

**Nauči da uvrede zapisuješ u pesku,
a dobra dela u kamenu.**

SIROMAHOVO BOGATSTVO

Džordž i Donald bili su susedi. Džordž je bio siromašni seljak. Donald je bio zemljoposjednik.

Džordž je uvek bio raspoložen i vedar. Nikad se nije trudio da preko noći zatvara vrata i prozore na kući. Spavao je duboko i čvrsto. Nije imao novaca, ali je imao mir.

Donald je uvek bio veoma napet. Svako večer pazio je da čvrsto zatvori prozore i zaključa vrata. Nemirno je spavao. Stalno je brinuo da će neko provaliti u kuću i odneti mu novac. Zavidio je smirenom Džordžu.

Jednog dana Donald je pozvao Džordža i dao mu kutiju punu novca govoreći: „Slušaj, dragi prijatelju, ja imam veliko bogatstvo, a ti si siromašan. Uzmi ovaj novac kako bi mogao udobno da živiš.“

Džordž je bio presrećan. Radovao se čitavog dana. Onda je došla noć. Džordž je pošao u krevet kao i obično. Ali ovog puta nije uspeo da zaspi. Stalno je gledao onu kutiju sa novcem. Probdeo je čitavu noć.

Čim je svanulo, Džordž je pohitao kod Donalda, noseći kutiju s novcem. „Dragi prijatelju“, rekao je, „ja jesam siromašan, ali tvoj novac mi je odneo mir. Molim te, učini mi uslugu i uzmi nazad svoj novac.“

4

VUK I ŽDRAL

Vuk se gostio životinjom koju je ulovio, ali mu se u grlu zaglavila sitna kost i nikako nije mogao da je proguta.

Ubrzo je grlo počelo da ga boli, a vuk je jurcao tamo-amo, stenjući od bola i tražeći načina da ublaži patnju. Koga god je sreo, molio ga je da mu izvadi kost.

„Daću ti sve što želiš“, rekao je svakoj životinju na koju je naišao, „samo izvadi tu kost.“

Konačno je ždral pristao da pokuša. Naložio je vuku da legne na bok i otvori usta što jače može. Onda je zavukao glavu na dugom vratu vuku u usta i vrhom kljuna dohvatio kost, pomerao je malo-pomalo i konačno je izvadio.

„Dakle, daćeš mi ono što si obećao?“, upitao je ždral.

Vuk se iskezio na njega. „Budi zahvalan. Zavukao si glavu u vučje čeljusti i izvukao je zdravu i čitavu; to ti je sasvim dovoljna nagrada.“

Zahvalnost i pohlepa nikad ne idu zajedno.

5

MIŠOLOVKA

Miš je virio kroz pukotinu u zidu i gledao seljaka i njegovu ženu kako otvaraju neki paket. Kakva li je poslastica unutra? Užasnuo se kad je ugledao mišolovku.

Pohitao je u dvorište i povikao: „U kući je mišolovka, u kući je mišolovka!“

Kokoška, koja je čeprkala po prašini, podigla je glavu: „Slušaj, mišu, vidim da si jako zabrinut, ali mene se to ne tiče. Kakve veze ima mišolovka sa mnom?“

Miš je otišao kod svinje. „U kući je mišolovka, u kući je mišolovka!“

„Baš mi je žao“, odgovorila je svinja, „ali ja tu stvarno ne mogu učiniti ništa. Pomenuću te u svojim molitvama.“

Miš je potom pošao kod krave. „U kući je mišolovka, u kući je mišolovka!“

„Čudna mi čuda“, rekla je krava. „Mišolovka! Zašto bi to meni bilo važno?“

Miš se vratio u kuću sav utučen, da se suoči sa mišolovkom sasvim sam.

Iste noći u kući se začulo škljocanje mišolovke. Ulovila je nešto! Seljakova žena pohitala je da se uveri. U mraku nije videla da u mišolovci nije miš, nego zmija otrovnica kojoj je klopka uhvatila rep. Zmija je ujela seljakovu ženu.

Svako ima svoju priču

Seljak ju je žurno odvezao u bolnicu. Kad se vratila kući, gorela je u groznici. Opšte je poznato da groznicu najbolje leči kokošja supa, pa je seljak uzeo sekiru i pošao u dvorište po glavni sastojak... kokošku.

Međutim, supa nije pomogla ženi. Prijatelji i susedi dolazili su u posetu da ženi prave društvo. Kako bi mogao da ih ugosti, seljak je zaklao svinju.

Ženi je bilo sve gore i gore i posle nekog vremena je umrla, a na sahranu je došlo toliko ljudi da je seljak morao da zakolje i kravu kako bi na daći bilo dovoljno hrane za sve njih.

6

MUDRI KRALJ

Jednom davno u jednoj maloj zemlji živeo je berberin. Vredno je radio i skromno živeo kako bi uštedeo veći deo novca. Da bi mu ušteđevina bila sigurna, spakovao je novac u juteni džak i zakopao ga duboko u zemlju iza svoje kuće. Na tom mestu zasadio je ukrasni žbun biljke vasaka.

Svakog jutra obilazio je žbun i zalivao ga. Jednog jutra je ugledao vasaku iščupanu iz korena. Pohitao je bliže i video da je džak sa novcem nestao. Bio je očajan. Pošao je kod kralja i ispričao mu šta se desilo.

Kralj je pažljivo saslušao berberina, malo je razmislio, pa je rekao: „Ne brini, dobri čoveče! Dobićeš nazad svoj novac.“ Berberin je, umiren i pun nade, otišao kući.

Kad je berberin otišao, kralj se napravio bolesnim. Ministri su pozvali lekare iz različitih delova zemlje. Kralj je saslušao svakog lekara i njihove predloge za lečenje. Na kraju je izabrao lekara koji je želeo da ga leči korenom vasake.

„Odlučio sam se za tvoje lečenje. Ali moraš mi dokazati da je taj lek efikasan. Dovedi mi poslednjeg bolesnika kojeg si lečio korenom vasake, on će garantovati za tebe“, rekao je kralj.

I tako je lekar pozvao na dvor svog poslednjeg pacijenta. Kralj je smesta ustao iz kreveta i zatražio od čoveka da donese novac koji je našao kad je iščupao žbun vasake.